

stichting werkgroep
milieubeheer rhenen

1999 NR.1

NIEUWSBRIEF

JAARVERGADERING W.M.R.
12 APRIL a.s.

De Palmerswaard...natuurlijk!

INHOUDSOPGAVE

AANKONDIGING JAARVERGADERING	PAG 3
HOE UNIEK IS NATUURGEBIED DE PALMERSWAARD?	4
TIJDSCHRIFTEN W.M.R.	6
LOKALE AGENDA IN RHENEN	7
BROEDVOGELS IN DE PALMERSWAARD	8
BEHEERSPLAN KWINTELOOYEN	10
LINDY BEDANKT!	12
DIVERSE BERICHTEN	13
MILIEUTELEFOONNUMMERS	14

kevers, kikkers, pieren, plantenresten, onkruid, torren, nardnesten, egels, pissebedden, steenhommel, kekele, pluimgrossen, muggen, korstmossen, spinnen, distels, netels, hagedissen, afgebroken takken, muizenesten, mollen, wieren, stuifzwammen, wissien, paaden, koolwitjes, dooters....

cop. Stichting Natuurverryking

---

voorzitter: Dirk Prins
Asterstraat 3
3911 WE Rhenen
0317 614282

SECR.(per mei 99): Piet van Klaveren
Rijksstraatweg 251
3921 Elst
0318 472304

penningm.: Nel Terpstra
Vogelenzang 25
3911 Rhenen
0317 615509

redactie: Paula Goudzwaard
Duistereweg 18
3911 AK Rhenen
0317 612482

JAARVERGADERING W.M.R.

12 APRIL a.s.

Graag nodigt de Werkgroep Milieubeheer Rhenen u uit voor haar jaarvergadering op 12 april a.s. in restaurant “t Viaduct” (bovenaan bij het NS-station).

Ons onderwerp: **De Palmerswaard...natuurlijk!**

De avond is als volgt ingedeeld:

- 19.45 uur   zaal open: ontvangst en koffie
- 20.00 -   openingswoord door onze voorzitter
- 20.10 -   inleiding door Rose Blommers over het plan “Kraanvogel”
(Noordoever Nederrijn) en de belangrijke rol die de Palmerswaard daarin speelt.
                  Vervolgens belicht Piet van Klaveren de fauna van dit gebied, met name de vogelstand.
                  Dirk Prins zal dia's vertonen over de huidige natuur en de ter plaatse aanwezige flora.
- 21.00 -   pauze
- 21.15 -   de resterende dia's en tot slot vertelt Rose over de stand van zaken rond de procedures tegen de zandwinplas en jachthaven ‘Palmerswaard’.
- 22.00 -   sluiting

U bent van harte welkom!

HOE UNIEK IS NATUURGEBIED DE PALMERSWAARD?

Vele Rheneraren die het landschap en de natuurwaarden van ons Grebbestadje aan de Rijn als uniek beschouwen en die dit niet willen weggooien voor een tijdelijk gewin van enkele bovenbazen, haalden opgelucht adem toen, net voor kerstmis '98, de Raad van State het schorsingsverzoek van STUR, WMR, Aart van der Marel, en de heer Warnsinck inwilligde. Onze inbreng, waaraan een bijkans wetenschappelijke studie ten grondslag ligt en waarvoor Rose echt grote waardering verdient, had als speerpunt inhoudelijke argumenten betreffende de natuurwaarden, en dit moet van doorslaggevende betekenis zijn geweest, gezien de kern van de argumentatie van de Raad van State:

"NAAR HET OORDEEL VAN DE VOORZITTER IS VOLDOENDE KOMEN VAST TE STAAN DAT VERWEZENLIJING VAN HET PLAN INGRIJPENDE GEVOLGEN HEEFT VOOR DE NATUURLIJKE EN LANDSCHAPPELIJKE WAARDEN TER PLAATSE".

Aan de top van Nederland zit gelukkig toch wijsheid. Intussen zijn gemeente en provincie weer in de tegenaanval gegaan, en hebben ook wij daarom weer een brief geschreven. Uiteraard zijn de planologische uitgangspunten van groot belang, bijvoorbeeld dat de Palmerswaard feitelijk grotendeels kerngebied van de EHS is en dat er strijdigheid is met Beleidsplan Natuur en Landschap Provincie Utrecht, Ontwikkelingsvisie Noordoever Nederrijn en het Streekplan, maar de actuele natuurwaarden doen er dus zeker zo veel toe. De gemeentelijke plannen funderen zich op het Grontmij-rapport 1991 en 1994, en deze gaan uit van geringe natuurwaarden, wat onjuist is.

Sinds er de ontcleiingen plaats vonden is de (gratis!) spontane natuurontwikkeling in de Palmerswaard van schitterende kwaliteit!! Als de schorsing er niet was, zou de gemeente c.q. Van Geenhuizen deze prachtige natuur misschien wel met de shovel teniet willen doen onder het mom van "afwerking"... Dat zou werkelijk bijna misdadig zijn, als je ziet wat er hier in de laatste jaren aan natuurwaarden is ontstaan.

Reeds Steenman en Von Poppe vonden in 1992 35 broedvogelsoorten, maar in 1998 nam dit, volgens de Vogelwerkgroep KNNV Wageningen, nog toe tot ruim 40, waarbij vooral moeras/riet-/ruigte-soorten als blauwborst, bosrietzanger (9 broedterritoria!), buidelmees, kleine karekiet, koekoek, en rietgors (5 paartjes!) aangeven dat hier sprake is van eminente natuurwaarden! Zelfs de kwartelkoning is tijdelijk gehoord.

Vandaar dat we als argument: "Uit de gegevens blijkt dat zoetwatermoerassen langs de Nederrijn nog heel zeldzaam zijn, en dat de blauwborst (en kwartelkoning) een hoge bescherming geniet" hebben ingebracht bij de recente inspraakmogelijkheid bij de vaststelling van de Vogelrichtlijn, zoals die via EG (Habitatrichtlijn en Natura 2000) en het Ministerie van LNV op de Nederlandse natte gebieden wordt toegepast (aanwijzing van Speciale beschermingszones; bij Nederrijn alle oevers en uiterwaarden).

De gemeente heeft hier ook op gereageerd, "positief", maar ..... onder de aantekening dat bestaande plannen doorgang kunnen blijven vinden.

Hieruit blijkt wel dat we er met de (tijdelijke!) schorsing nog lang niet zijn.

Nog zo'n complex verhaal moesten we schrijven als reactie op de ter visielegging van het provinciale Waterhuishoudingsplan, want ook daarin zitten de nodige addertjes onder het gras.

Je zou bijna vergeten ook nog te genieten van de natuur. Boven noemde ik al enkele bijzondere vogels van de Palmerswaard, en voor mij was het een geweldige ervaring om het buidelvormige nest van de buidelmees te zien hangen, naast al die zangvogels die nu in het voorjaar weer terugkeren en waarvan het zo leuk is om het geluid te herkennen. De bosrietzanger is een van de bijzondere soorten. N.B. in de Blauwe Kamer zit deze ook, maar bijvoorbeeld niet de buidelmees en ook niet de blauwborst...

Over uniek gesproken!

Zelf heb ik in de Palmerswaard in 1998 maar liefst 231 soorten hogere planten aangetroffen, waaronder 2 rode lijstsoorten (kleine pimperl en stinkende ballote), en planten als gewone vogelmelk en zwanebloem, beide beschermde soorten, holpijp (kwelindicator), en zeldzaamheden als schaafstro, herts-munt, zwarte toorts, geoorde zuring, smalle waterweegbree, enz.

Maar vooral de opslag van de vele (amandel-, kat-, schiet- en bos-)wilgen en andere boomsoorten (met name op het dwarse meidoorndijkje en aan de steilrand), en het water van de kleiputten, maken dit tot een bijzonder leefgebied, waar ree, vos en ringslang zich kunnen verstoppen tussen grote brandnetel, akkerdistel, harig wilgenroosje, rietgras en andere ruigtekruiden.

Ook de padden (en kikkers) komen er in maart massaal op af om hun bruiloft te vieren! -- hoewel we ze dan eerst wel van een

slachtpartij door de auto's op de Utrechtse straatweg moeten redden...

Wie zou het voor zijn of haar rekening willen nemen om al dit moois te vernietigen...?!

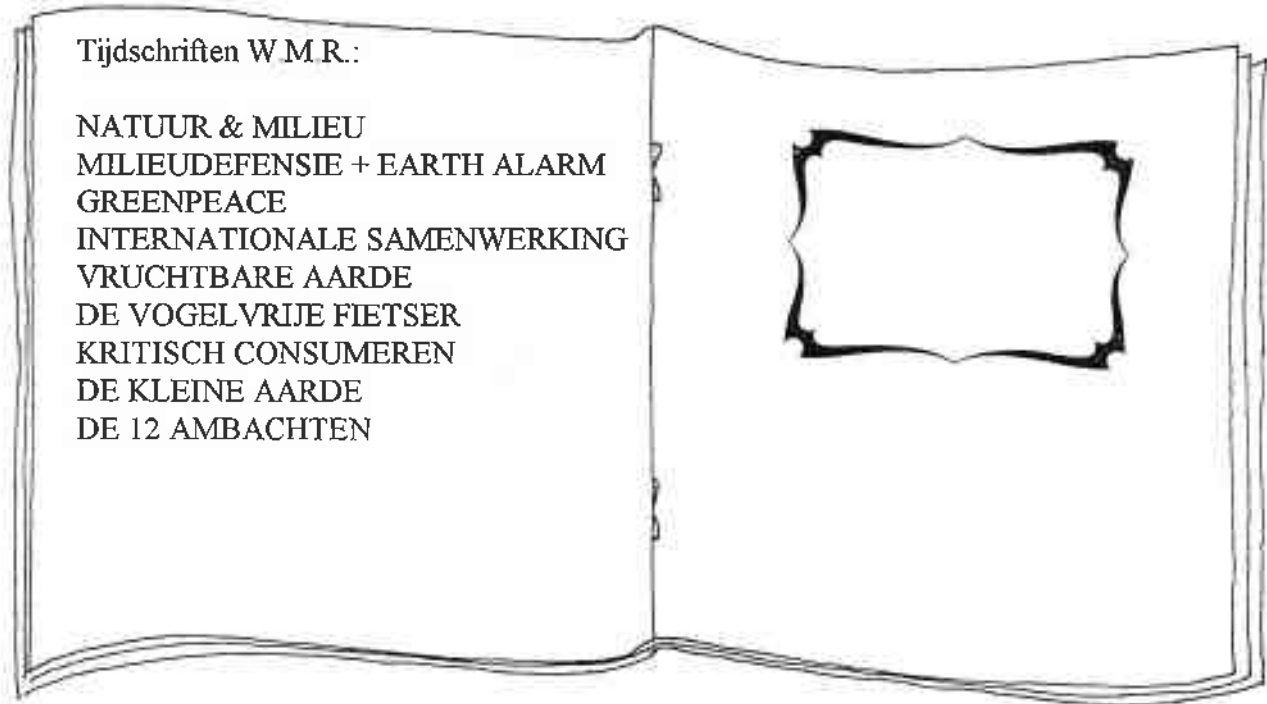
Op onze jaarvergadering (12 april) zullen we (Rose, Piet, en ondergetekende) van al dit prachtigs van de Palmerswaard, in 't Viaduct, dia's laten zien en er over vertellen.
Dus van harte uitgenodigd voor dit Rhenense wonder!!

Dirk Prins.

De W M R. is geabonneerd op diverse vaktijdschriften. Deze rouleren in leesmappen langs de actieve leden en na deze rondgang verzamelt Wil Schulte ze.

Donateurs, die geïnteresseerd zijn in het inzien van oude nummers van onderstaande tijdschriften, kunnen na telefonische afspraak bij Wil terecht. (TEL. 0318 471618)

Lokale Agenda in RHENEN

(I A 21)

Lokale Agenda 21 is een actieprogramma ter bevordering van wereldwijde, duurzame ontwikkeling voor ons allen NU en voor de VOLGENDE GENERATIES. De bedoeling is dat gemeentes samen met hun maatschappelijke groeperingen nagaan hoe en wat ze aan kunnen pakken en dit vertalen in een gemeentelijk beleid voor de korte en lange termijn.

Het thema van de jaarvergadering "DUURZAME ONTWIKKELING" van de Werkgroep Milieubeheer Rhenen in 1998 had een vervolg:

Er startte een voorbereidingsgroep met afgevaardigden van De Raad van Kerken, de Projectgroep Ontwikkelingssamenwerking Rhenen en de Werkgroep Milieu Rhenen.

Nu, een jaar later, een jaar van onderzoek en studiedagen, inventarisatie bij buurgemeenten en contacten met de landelijke organisatie voor een duurzame wereld (N.C.D.O.), behoeft de voorbereidingsgroep nodig uitbreiding.

Om tot uitbreiding te komen zijn de volgende acties ondernomen:

- presentatie en werving tijdens de vrijwilligersmarkt van september j.l.
- mailing met uitnodigingen naar vele verenigingen, organisaties en instanties in Rhenen
- uitnodigingen naar mogelijk particuliere belangstellenden

Maandag 29 maart om 20.00 uur vindt er een bijeenkomst plaats in "De Westpoort", **Veerweg 1 te Rhenen** voor genodigden en ieder die geïnteresseerd is.

We stellen ons voor u op deze avond allereerst te informeren over het begrip LOKALE AGENDA en over de activiteiten in Rhenen tot nu toe. Daarnaast zal de heer Wim Haver, ambtenaar van de gemeente Wageningen, aanwezig zijn om ons te informeren vanuit zijn ervaring met LA21 en ons van advies te dienen, want in onze buurgemeente stuurt hij de LA21.

Voor onze voortgang is deze bijeenkomst héél belangrijk; vormt zich in deze vergadering een groter draagvlak, dan kunnen we doorgaan. Blijft uitbreiding van de voorbereidingsgroep na deze avond achterwege, dan moeten we helaas bekennen dat er momenteel bij de Rhenense bevolking niet voldoende animo is om gezamenlijk voorbereidingen te treffen om de gemeente te motiveren en te ondersteunen om tot LOKALE AGENDA 21 RHENEN te komen.

Ons doel is:

- Na uitbreiding samen met de gemeente aan de slag te gaan voor een duurzame ontwikkeling gericht op de 21ste eeuw.

(Een voorbeeld voor Rhenen zou kunnen zijn: Hoe realiseren we een voor ieder toegankelijk, milieu- en energiebewust en betaalbaar nieuw gemeentekantoor; rekening houdend met een verantwoord gebruik van de openbare ruimte?)

Meer informatie wordt graag gegeven door de leden van de voorbereidingsgroep.

Uw medewerking is zeer welkom!

Dirk Wesseling 0317-613087

Aafke Vervoort 0317-613315

Renske van Drunen 0317-617038

Wil Schulte 0318-471618

duurzame wereld
ncdo

Vorbereidingsgroep L.A.21
te Rhenen.
p/a Franseweg 102
3921 DK Elst (U)

Broedvogels in de Palmerswaard

Interview: Piet van Klaveren

Hij geniet van het zingen en fluiten van vrij-in-de-natuur-vliegende vogels;
Hij is lid van de vogelwerkgroep van de Wageningse afdeling van de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging (K.N.N.V);
Hij is een van de 200 actieve vogelaars in onze regio en binnenkort wordt Piet van Klaveren secretaris van de Werkgroep Milieubeheer Rhenen

Inventariseren van vogels

In opdracht van Rose Blommers, die actuele gegevens nodig had voor haar meesterwerk-bezwaarschrift tegen de jachthaven etc. in de Palmerswaard, ging Piet op pad in de uiterwaarden ten westen van Rhenen.

Voor de inventarisatie van broedvogels is een speciale aanleg en leerschool vereist. Ook een goed gehoor is een voorwaarde voor juiste waarnemingen.

Piet werkte in de Palmerswaard volgens de handleiding van de Stichting Ornithologisch Veldonderzoek Nederland (SOVON). Deze methode staat voor: het vaststellen van de verschillende territoria van de vogels die waargenomen worden.

De kennis van vogels en hun geluiden leerde Piet door in de natuur te luisteren en te leren onderscheiden. "Veel ervaring krijg je door het samenwerken met andere vogelaars. Omdat je ervoor kiest per jaar slechts enkele nieuwe vogels te leren kennen, word je pas vogelaar "met de jaren..." en hoe ouder je bent, des te meer vogels je kent", aldus Piet.

Terreinonderzoek: De Palmerswaard 1998

Uitgevoerd door: Piet van Klaveren (7x), Co Steenman (2x), en Han Runhaar (1x)

Meestal in de periode mei/juli, wordt - liefst bij zonsopgang - het te onderzoeken terrein meerdere keren op een zelfde wijze doorkruist. Pas dan is het vaststellen van een territorium van een bepaalde vogel mogelijk. In het territorium wordt gebroed. Gewacht wordt op succes. Soms worden nesten verstoord.

Het landschap dat onderzocht wordt, heeft zijn specifieke bevolking qua vogelsoorten. In de Palmerswaard werd in 1998 een gebied van 40 ha. onderzocht, speciaal het terrein rond de in 1992 uitgegraven plassen. Het plassengebied bestaat uit vijf grotere en enkele kleinere plassen. Je vindt er veel ruigten, struweel, ooibos en riet. Er staan enkele opgaande wilgengroepen en ook een forse bomengroep.

Tijdens de voorlaatste inventarisatie in 1992 werden er rond de plassen en de uiterwaard nauwelijks vogels waargenomen. De vogels huisden toen voornamelijk in de stijlrand. Nu, bij het laatste onderzoek door Piet in 1998, is door de heersende rust in het gebied de vogelstand sterk uitgebreid en de natuurwaarde van het gebied enorm toegenomen. Zeer bijzonder is te noemen de buidelmees die vorig voorjaar met 3 nesten voorkwam in het gebied. Ook rietbewoners zijn sterk vertegenwoordigd: de kleine karakiet 6x, de bosrietzanger 9x en de rietgors 5x.

Een vergelijking:

In 1992 werd het hele gebied van 90 ha, inclusief stijlrand en agrarisch-gebruikte-gronden, geïnventariseerd. Men telde toen 36 soorten in 123 territoria. Nu telde Piet alleen al rond het 40 ha. plassengebied 36 soorten in 101 territoria. Dit betekent een enorme toename.

Doordat de natuur zich in enkele jaren- sinds het uitgraven van de plassen in 1992- ongestoord heeft kunnen ontwikkelen, heeft de natuurwaarde zich zo kunnen verbeteren. In de Palmerswaard zoals die er nu ligt, kan je spreken van een spectaculair broedvogelgebied. In 6 jaar tijd is het gebied van kaal en leeg nu rijk bezocht en bewoond geworden. (In 1997 is zelfs een kwartelkoning gesignaleerd)

De Palmerswaard natuurlijk...

“Omdat over het geheel genomen in ons land de vogelstand achteruit gaat, (wie hoort of ziet er nog een leeuwerik, een nachtegaal of een steenuiltje?) is het Palmerswaardgebied met rust en ruimte en ruigte een must voor het behoud en herstel van o.a. de vogelstand. Als dit gebied in de huidige vorm behouden blijft, zal het een zeer belangrijke schakel kunnen blijven in het Noordoever-Nederrijnproject. Wij moeten zuinig zijn op de mooie omgeving waarin wij leven.”, aldus Piet.

Komt u naar onze jaarvergadering, dan hoort u er meer over. (Zie de uitnodiging elders in dit blad.)

Met dank aan Piet en aan Huib van de Berg van de “Hank”, Elst Utrecht. Wil Schulte.

FOTO OTTO FAUHLBERG FN

BLAUWROET

Resultaat.

1. Blauwborst	1	20. Meerkoet	6
2. Blauwe Reiger	1	21. Merel	2
3. Boerenzwaluw	2	22. Nijlgans	2
4. Bosrietzanger	9	23. Pimpelmees	2
5. Buidelmees	1	24. Rietgors	5
6. Ekster	2	25. Ringmus	2
7. Fazant	2	26. Spreeuw	2
8. Fitis	4	27. Tjiftjaf	7
9. Grasmus	8	28. Torenavk	1
10. Groenling	1	29. Tortelduif	1
11. Heggemus	2	30. Tuinfluiter	4
12. Houtduif	2	31. Vlaamse Gaai	1
13. Kievit	2	32. Wilde Eend	5
14. Kleine Karekiet	6	33. Winterkoning	2
15. Kneu	1	34. Witte Kwikstaart	1
16. Knobbelzwaan	1	35. Zwartkop	3
17. Koekoek	1	36. Zwarte Kraai	2
18. Koolmees	3		
19. Kuifeend	4		

Totaal soorten: 36

Totaal territoria: 101

BEHEERSPLAN KWINTELOOIJEN

In onze vorige Nieuwsbrief berichtten we over de unieke natuur- en landschappelijke waarden van zandgroeve Kwinteloijen en de aantastingen er van c.q. bedreigingen. We komen er nog eens op terug, omdat er sinds kort sprake is van een heus beheersplan voor het gebied, waarin de natuur serieus wordt genomen, naast de recreatieve functies die het ook moet vervullen, omdat een recreatieschap hier nu eenmaal de scepter zwaait. Dat schap heet tegenwoordig voluit "Recreatieschap Utrechtse Heuvelrug, Vallei- en Kromme Rijngebied", een hele mond vol (voorheen gewoon "Z.O.Utrecht!").

Een half jaar geleden werden we benaderd door Peter Veen, een ecoloog die vroeger bij de provincie werkte, maar nu zelfstandig een R.O.adviesbureau runt. Ondergetekende kende hem al langer via de KNNV, de Vereniging voor Veldbiologie, waarin hij op landelijk niveau actief is. Veen adviseert ook internationaal, bijv. voor een Donauproject in Hongarije en in Slovenië, en hij is door het recreatieschap gevraagd een beheerplan voor Kwinteloijen te schrijven.

Veen vroeg ons, enkele Rhenense (en Veenendaalse) biologen die over kennis beschikken van de plaatselijke terreinen, mee te denken en aanvullende (inventarisatie)gegevens te verschaffen. In december kwam hij, en tevens het hoofd terreinbeheer van het recreatieschap, de heer Peter Strijland, naar Rhenen, en van WMR-zijde waren Rose, Paula, en ondergetekende bij het overleg aanwezig. Het bleek al snel dat het recreatieschap als een echte natuurbeheerder wil gaan opereren, naast de activiteiten t.b.v. de recreatie.

Dat laatste, daar zitten voor ons de meeste voetangels en klemmen, om te beginnen het Hemelvaartgebeuren en andere motorcrosses van de Macro, naast andere trials, "survivalhapenings" door bedrijven, en eventuele andere grootschalige zaken die schadelijke effecten kunnen geven. Met name de vogelbroedtijd vereist rust, en daar zit wat ons betreft absoluut pijn, denk maar eens aan bijzondere en kwetsbare soorten als bosuil, ransuil, groene specht, boomleeuwerik, spotvogel, tuinfluiter, grasmus, vuurgoudhaantje, grote lijster, goudvink, kneu, en geelgors (in totaal 42 broedvogels!!), zoals die nog 10 jaar geleden werden aangetroffen (er is wel weer eens een nieuwe inventarisatie nodig!!).

Het beheersplan, waarvan wij recent het Ontwerp ontvingen ziet er echter serieus uit, met name uiteraard voor het westelijk en centraal (met plas) gedeelte van Kwinteloijen dat expliciet als natuurgebied wordt ingericht, zodat de recreatie daar beperkt wordt tot de (goed afgebakende) wandelpaden. In het oostelijk en zuid.deel, ja daar is er geshoveld t.b.v. het dagrecreatieterrein met de hellingcrossbaanlussen, een kaal (met gras ingezaaid) vlak verblijfs- en trialterrein ("tent- en caravanweide"), een toiletgebouw, een eveneens afgevlakt en ingezaaid picknickgebied, en een parkeerterrein met asfalt.

Als je weet hoe het geheel er eind tachtiger jaren in zijn oorspronkelijke, onafgewerkte (wel deels ingeplante) staat bij lag, met zijn vele ruige vegetaties (veel boerenwormkruid!, maar ook moerasrolklaver en waterkruiskruid, welke soorten op kwel wezen, vijfdelig kaasjeskruid (!!)), rondwarrelende dagvlinders, vele broedvogels, enz.), in al zijn avontuurlijk-

heid en verborgen hoekjes, dan is de huidige situatie een stuk minder interessant. Maar ja er moet nu ook geld verdiend worden, via sensatiesport en toeschouwers die van al die plantjes en beestjes (denk ook aan de zeldzame rugstreepad en de zand- en levendbarende hagedis, die hier veel voorkomen) totaal geen weet hebben.... Elck wat wils, het compromis, waarbij de natuur altijd veren laat, de zeldzame zaken voorop.

Maar o.k., dit geconstateerd hebbende, ziet het Beheersplan er toch redelijk uit, omdat alles wordt geregeld en in banen geleid (...). Ik noem enkele opvallende zaken, maar verwijs verder naar het plan zelf, die geïnteresseerden bij ons kunnen komen inzien.

-- Kwintelooijen wordt een zogenaamd recreatie-knooppunt, door zijn centrale ligging, met aansluiting op vele wandel-, fiets- en ruiterroutes, de a.s. bouw van een restaurant annex (natuur)informatieruimte, aanleg educatief wandelpad en panoramaplatsen met rustbanken.

-- "Verder zullen er maatregelen genomen worden om verstorende recreatievormen te weren of te beperken tot het voor recreatie bestemde terreingedeelte. Daarbij wordt gedacht aan het weren van loslopende honden (sic!), de hengelsport en oeverrecreatie en het beperken van het mountainbiken tot een gemarkeerde route."

-- De erosieprocessen blijven een kans krijgen, vanwege "hun landschapsvormende werk" dat men hier indrukwekkend kan aanschouwen, inclusief het geologisch monument (het er op klimmen wordt niet tegengegaan, geeft ook dynamiek!).

-- De hier aanwezige, grote variatie aan vegetatietypen, van hoog naar laag, droog tot nat, kaal tot begroeid, bos tot struweel of kruiden, wil men instandhouden, waarbij naaldhout moet worden teruggedrongen ten gunste van loofhout. Fauna-elementen als rugstreepad en soorten hagedissen, libellen, dagvlinders, graafwespen, sprinkhanen, en vogels worden alle als doelgroepen beschouwd om te handhaven.

-- Een zorgvuldig maaibeheer moet het voortbestaan van zeldzame planten- en vlindersoorten waarborgen, maar meest opvallend is wel dat men begrazing met Schotse hooglanders gaat toepassen...! Dat geeft n.l. meteen "de gewenste sturing van het recreatieve gebruik", en "stoffering van het landschap".

-- Dit soort beheer geeft ook meer subsidiemogelijkheden.

-- In het beheersplan wordt een indrukwekkend overzicht gegeven van alle mogelijke recreatievormen die hier beoefend kunnen worden, en dat doet je toch wel schrikken... Wandelen, struinen (beperkt), fietsen, paardrijden, ruitersport (nog geen vergunning voor), spelactiviteiten (tot in de wilgebomen...), dagkamperen, picknicken, vissen (ongewenst, o.a. wegens waterverontreiniging door bijvoeren), natuurbeleving en excursies (zie ook de info), sportieve groepsspelen, joggen, terreinfietsen (moet gereguleerd), hond uitlaten (huidige situatie handhaven...?!), klimmen (in bomen en monument...), zwemmen (verbod), skiën, motorcross (met puls om evt. te sproeien bij droogte; plek voor campers van deelnemers; strikt beperkt ander gebruik van de banen), ballonvaart, filmopnamen (reclame, speelfilms...), outdooractiviteiten (o.a. trials), hondensport, veldlopen. Tsjonge, tsjonge, kan dat allemaal???

Dirk Prins

LINDY BEDANKT!

Dit jaar zullen er in ons WMR-bestuur enkele wisselingen plaatsvinden.

Ten eerste stopt Lindy Deurvorst met haar penningmeesterschap. Ze heeft het nu 5 jaar gedaan en laat het graag weer eens aan een volgend iemand over, bovendien is ze elders weer tot een bestuur toegetreden.

Uiteraard vinden we het jammer dat Lindy terugtreedt, want ze heeft altijd consciëntieus onze penningen beheerd, en het onderling overleg verliep altijd goed. Voor de ledenlijst, Nieuwsbrieflijsten, en acceptgiro's had ze overleg met Ans, omdat ze zelf niet over een computer beschikt.

Op de vergadering van 18 januari bij Wil hebben we al afscheid genomen met een bloemetje en toespraakje, maar we willen het ook op deze plaats, mede voor onze donateurs, nog eens memoreren. De voorzitter zei dat Lindy er van overtuigd is dat er, naast de noodzaak van "milieu-actief" optreden door mensen die beseffen dat er een en ander concreet in het mensengedrag bijgestuurd moet worden (zelf doet ze o.a. mee aan de internationale briefschrijfacties van Earth Alarm), er een nieuwe spiritualiteit moet en ook zal komen, waarbij de mens weer opnieuw gevoelig wordt voor de waarden van de ons omringende natuur en milieu en andere meer geestelijk gerichte levenskwaliteiten. Momenteel zijn we erg materialistisch gericht.

Hoe gaat het nu verder in ons bestuur? Nel heeft de functie van Lindy overgenomen, zodat het secretariaat vrij komt. Piet van Klaveren heeft zich bereid verklaard binnenkort deze nieuwe vacature te vervullen. Hij heeft zich al sinds enkele jaren zeer verdienstelijk gemaakt voor de WMR, door zijn kennis van Ruimtelijke Ordening, bouwvoorschriften, de natuur (vogels!) en daadkrachtige brievenschrijverij.

Lindy blijft nog wel de interne leesmap verzorgen, dus ze blijft meedoen. Fijn Lindy, en bedankt! En welkom Piet!

Voorzitter.

Financieel Overzicht W.M.R.- 31 dec.'98

Indien u, als donateur, geïnteresseerd bent in een overzicht van de financiële situatie van de W.M.R., dan kunt u hiervan een overzicht opvragen bij onze nieuwe penningmeester Nel Terpstra (tel. 615509). Tevens liggen deze gegevens ter inzage tijdens de jaarvergadering van 12 april a.s.

SOLARIS-BUS GREENPEACE

Tijdens de Oranjemarkt op Koninginnendag is de Solaris-bus van Greenpeace aldaar te bezichtigen. Op de Solaris-bus zijn vier zonnepanelen geïnstalleerd, die in een hoek van 55° uitgekapt kunnen worden. Verder zijn er vier informatiepanelen, waarop uitgelegd wordt wat zonne-energie is en hoe particulieren een bijdrage kunnen leveren aan schone energie. Greenpeace streeft naar een snelle introductie van schone energiebronnen, vanwege de dreigende klimaatsverandering. Zonne-energie kan nu al worden toegepast op praktisch elk huis in Nederland. Een PV-systeem levert schone stroom uit een gratis en onuitputtelijke bron van energie; de zon, maar het systeem zelf is nog kostbaar. De uiteindelijke prijs is afhankelijk van de hoeveelheid deelnemers aan het project Solaris. Wilt u meer weten over de laatste stand van zaken? Bel de Greenpeace Informatielijn: 020 4223344

**Help mee aan de doorbraak
van PV in Nederland!**

SOLARIS

Heroverweging onkruidbestrijding op verhardingen

Binnen de gemeente Rhenen wordt door de sector Ruimte en Groen in een speciaal daartoe samengestelde werkgroep een notitie opgesteld betreffende: Een heroverweging m.b.t. de onkruidbestrijding op verhardingen.

In 1996 heeft de raad, op voorstel van het college, uit bezuinigingsoogpunt besloten weer over te gaan tot algehele, selectief uitgevoerde chemische onkruidbestrijding. Maar, ... aan het uitvoeren van de huidige chemische methode kleven een groot aantal nadelen: denk o.a. aan de schade die ontstaat voor de bodem en grond- en oppervlaktewater.

De W.M.R. maakte haar ongerustheid hierover bij de gemeente bekend. De behandelend ambtenaar maakte kenbaar ook overtuigd te zijn dat aan de gehanteerde methode teveel nadelen kleven. Bovendien is ze in tegenspraak met de met waterleidingbedrijven gesloten convenant om deze methode zoveel mogelijk terug te dringen. Ook diverse waterschappen binden de strijd aan tegen deze wijze van bestrijden. Dit alles heeft ertoe geleid dat een heroverweging plaatsvindt, waarbij alle mogelijke methoden met aanwezige voor- en nadelen voor het milieu, alsmede de daarbij behorende financiële-, organisatorische- en personele consequenties in beeld worden gebracht en waaruit de meest gunstige variant zal worden voorgesteld. De W.M.R. zal ook deelnemen aan de werkgroep. Uiteindelijk zal de gemeenteraad moeten beslissen.

Milieunummers

Politie Rhenen

milieu-ambtenaar Hoogendorp

0317 619007

Gemeente Rhenen

milieu-ambtenaar Haverkamp

0317 682272

Milieutelefoon : Milieu Centraal

0900-2025445

(provincie Utrecht
provincie Gelderland

030 2515500
026 3599999

Milieuklachten provincie Utrecht 24 uur/dag

0800-0225510

Algemene Inspectie Dienst (AID) voor mestboek-
houding, mestoverlast en bestrijdingsmiddelen

0172 473691

Inspectie voor milieuhygiene

030 2515500

Geluidshinder vliegtuigen

hoofdinspecteur luchtmachtstaf
of klacht inspreken op geluidsband

0800 0226033
070 3492300

Verontreiniging oppervlakte wateren

030 2583580

Water(meldpunt milieufactoren)+ Milieu
info-punt milieuvragen

030 2582582

Alarmnummer verontreiniging van de Rijn

026 3615302

Stichting Reinwater

020 6719322

Provincie Utrecht

informatie afvalverwerking, bodemvervuiling,
stortplaatsen e.d.

030 2802444

Alternatieve Consumentenbond
voeding en gezondheid

020 6863338
020 6863586

St. Meldpuntennetwerk Gezondheid en Milieu:
Registratie gezondheidsklachten t.g.v. milieufactoren
website [http://www.ecomarkt.nl/milieu/
sgm/index.html](http://www.ecomarkt.nl/milieu/sgm/index.html)

Prov. meldpunt S.M.N. Helga Schuyff

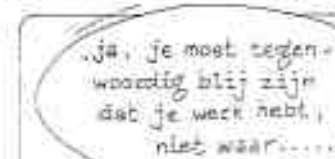
030 6562213

Centrum voor energiebesparing Delft
Stichting Voorlichting Energiebesparing
Medische Milieudeskundige
Nationale Ombudsman
Stichting Handhaving Milieurecht
Informatiepunt Wet Milieubeheer
Milieurechtswinkel Apeldoorn

015 2131260
055 5497911
030 6987614
070 3563563
020 6833243
070 3394110
055 5220500

Werkgroep
Milieubeheer
Rhenen

copy. St. Milieuverrijking